

Nr 388

Av herr Nestrup, om inrättande av skolkuratorskollegier vid större skolenheter.

Under det senaste decenniet har vid en del skolor tillkommit en skolkuratorsverksamhet genom ekonomiskt stöd från stat, kommun, målsmannaför-
eningar och andra. Skolkuratorernas insatser för elevernas bästa har skat-
tats högt, och skolöverstyrelsen har i skrivelse den 7 januari 1953 framlagt
en utredning rörande kuratorsinstitutionen vid de högre skolorna. I denna
skrivelse framhålles bl. a.:

»Allmänt omvittnat är att kuratorsverksamheten fyllt ett mycket kännbart
behov. Kurators arbetsuppgifter skiftar i någon mån alltefter respektive
skolorters speciella krav och klienteletets sociala struktur. Vid vissa skolor
kommer uppgifterna beträffande rådgivning vid yrkesval, stipendiefrågor,
fritidsverksamhet och inackorderingsproblem att intaga en dominerande
ställning. Vid andra läroverk återigen får kuratorn ägna sin huvudsakliga
uppmärksamhet åt uppgifter av annan social karaktär. Dit hör bland an-
nat uppdrag av mer ingripande natur. Inom läroanstalterna finns sålunda
elever, vars framgång i skolan äventyras av orsaker, som icke kan hänföras
till bristande studiebegåvning hos ifrågavarande lärjunge utan till andra,
ibland sociala faktorer. En skolkurator kan i dylika fall genom en utredning
om bland annat elevens hemförhållanden ofta medverka till att söka klar-
lägga och så långt möjligt undanröja dessa för skolarbetets framgång
hindrande orsaker. Betydelsen härav är otvivelaktigt mycket stor.»

Skolkuratorsverksamhet har bedrivits vid några få skolor och av för denna
verksamhet särskilt anställda personer. Dessas anställnings- och lönevillkor
är icke betryggande, och detta förhållande hindrar, att väl utbildade sökan-
de till kuratorsbefattningar skulle komma att stå till förfogande vid en ut-
byggnad av skolkuratorsverksamheten. Skolöverstyrelsen anser, att skäl
föreligger att konsolidera den kuratorsverksamhet, som redan finns, och att
bygga ut densamma. Departementschefen säger kort och gott: »Skolöversty-
relsens förslag om inrättande av extra ordinarie tjänster för skolkuratorer
anser jag mig icke kunna tillstyrka. Liksom hittills bör det få ankomma
på Kungl. Maj:t att från fall till fall bedöma frågor om anslag för hithöran-
de ändamål.»

Genom denna kallsinniga inställning från ecklesiastikdepartementets sida
till skolöverstyrelsens förslag kan frågan om skolkuratorer vid våra sko-
lor råka i ett dödsläge. De nuvarande skolkuratorerna kommer väl knappast

att vilja stå kvar i sin otrygga ställning, och någon vidare utbyggnad av verksamheten torde vara svår att få till stånd.

Emellertid torde skolkuratorsproblemet kunna angripas från ett annat håll. Vid varje skolenhet, vare sig den är statlig eller kommunal, finns säkerligen flera lärare, som har så starkt personligt intresse för ungdom, att de skulle kunna tänkas vilja arbeta som skolkuratorer. Av lärare vid skolan skulle bildas ett kuratorskollegium, där varje medlem skulle förslagsvis svara för cirka 150 elever. I en skola med 800 elever skulle man då få ett kuratorskollegium på fem medlemmar, som kunde tagas ur olika lärarkategorier. Enda vägande grunder vid tillsättning skulle vara starkt intresse för ungdom och erfarenhet att handskas med och förstå ungdom. Vederbörande skolchef kunde vidtala lämpliga personer att åtaga sig arbetet. Skolkuratorer av det här skisserade slaget skulle säkerligen väl fylla sin uppgift. En fördel med detta förslag torde vara, att det smidigt kan anpassas efter de lokala förhållandena. Det fordras inte heller en helt ny kår av tjänstemän — som ersättning för sitt arbete skulle man kunna tänka sig att kuratorerna fick sin tjänstgöring nedsatt med ett visst antal veckotimmar (förslagsvis en veckotimme per 75 elever).

Med hänvisning till ovanstående hemställer jag,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla, att Kungl. Maj:t gäve skolöverstyrelsen i uppdrag att snarast utreda frågan om möjligheten att vid större skolenheter inrätta skolkuratorskollegier med uppdrag att sköta en skolkurators uppgifter.

Stockholm den 26 januari 1955

Nils Nestrup